

# Виховна година до Дня пам'яті жертв Голодомору

**Мета:** ознайомити учнів з трагічним минулим нашої країни, формувати щирі людські почуття, співчуття до трагічної долі рідного народу, громадянську відповідальність за його майбутнє, вшанувати світлу пам'ять безвинно замучених голодом людей.

**Обладнання:** свіча, факти Голодомору, запис пісні, відео.

## Хід заняття

Вступне слово вчителя:

Що це було? Хто це зробив?

Скільки було тих нив золотих!

Урожай був такий! Усі працювали...

То ж чому ми цей голод зазнали?

Немає на Україні села, де б голод не залишив своїх слідів. Здавна Україна була багата на родючу землю і на хліб. І хіба можна було уявити, що колись народ-хлібороб помре на чорноземах від голоду? Не було ж ні війни, ні потопу. Як же це сталося, що вмирали селяни – хлібороби і їх діти. Збираючи врожай, селянин радів, що може прогодувати свою сім'ю, а на наступний день все було інакше:

Чи бачив ти в селі пусту комору,

З якої зерно вимели до тла?

Як навіть вариво виймали з печі,

І забирали прямо із горшків,

Окрайці виривали з рук малечі

І з торбинок нужденних стариків?

Влада все забирала, не лишаючи ані зернини. Усяка насильницька смерть страшна, але вона триває секунди, хвилини. А вбивство голодом розтягується на тижні і місяці. Сьогодні ми згадаємо про страшні сторінки історії нашого народу-Голодомор 1932-1933 років. Ця трагедія забрала життя мільйонів українців.

**Моя Україно! Стражденна ти земле,**

**Чому ж твоя доля на стільки гірка?!**

Коли говорять про Голодомор 1932-33 років, то мають на увазі період з квітня 1932 по листопад 1933р. Саме за ці 17 місяців, приблизно за 500 днів від голоду вмирало 17 людей щохвилини, 1000-щогодини, майже 25 тисяч щодня.

*У той рік занімали зозулі,*

*Накувавши знедолений вік,*

*Наші ноги розпухлі узули*

*В кирзяки – різакі у той рік.  
У той рік мати рідну дитину  
Клала в яму, копнувши під бік.  
Без труни, загорнувши в ряднину...  
А на ранок – помер чоловік.  
У той рік і гілля, і коріння –  
Все троцив буревій навкруги...  
І стоїть ще й тепер Україна,  
Як скорботна німа край могил.*

*Д. Головка*

Від голоду помирали і старі і молоді. Першими ішли із життя діти. У вересні 1933 року за шкільні парти не сіли близько 2 третин учнів, для них не пролунав перший дзвоник. Голод був створений штучно. Голодомор є одним з найбільших злочинів комуністичної влади.

Сьогодні ми не можемо назвати імена всіх тих, хто загинув від голодної смерті. Їм не ставили пам'ятників і обелісків, їх не називали героями. Як чинився Голодомор на Україні? Він здійснювався за допомогою тотального державного терору, злої волі одних людей проти інших. Назвемо складові політики Голодомору.

**Читають учні:**

- насильне вилучення всіх продовольчих припасів;
- **Липень 1932 року** – влада ухвалила нереальні до виконання плани хлібозаготівель;
- **Серпень 1932 року** - прийнято закон «Про п'ять колосків.» За цим законом засуджували навіть дітей, які підбирали колоски пшениці на вже зібраних полях.

Мертві і напівмертві люди лежали на польових дорогах, сільських вулицях, в хатах і на подвір'ях. Виснажені, опухлі, безсилі, вимирали цілі сім'ї.

### **«Три колоски»**

Що це було? Хто це зробив?	Хліба трішки, хоча б край!»
Чому? Навіщо? Для чого? -	А матуся, що ж робити?
Запитали голодні у Бога.	Пішла хлібчика просити.
І та мати запитала,	Але в кого? Хто б поміг – то?
Що дитину поховала.	Голий? Босий?
Свою милу рідну доню,	Жебрає та хліба просить.
Яка простягала худющі долоні	Всюди голодні люди бідні,
І просила: «Мамо, дай,	Всюди голод, голод, злидні!

Ніде крихти хліба взяти,  
Усе винесли із хати.  
А як хліба привезуть –  
Розхапають, заберуть.  
Як з хрестів, всі зняті люди,  
Всюди голод, злидні всюди.  
Матір додому ступає поволі,  
Далеко гуляють вітри десь у полі.  
Додому прийшла,  
На поріг лиш ногою –  
Хитнулась, завмерла,  
Похилилась головою.  
Лежить доня рідна дитина, -  
Цей грішний світ покинула,

Як і тисячі інших людей.  
Мати схилилась до вогких дверей,  
Оглянула лавку, стіни і піч –  
Ось і все майно, а на дворі ніч...  
Тепер інший час, але спогадів доволі,  
Там де гуляють вітри у полі,  
Кожного дня та ж сама картина:  
Могила, мати, образ дитини.  
Мати приходять,  
З вербою розмовляє,  
У вітах дитину свою уявляє.  
Та три колоски приносить щоднини,  
Щоб хоч після смерті була сита дитина.

### учениця

- **Листопад** 1932 року – запроваджено натуральні штрафи, що означало вилучення всіх харчів у селян;

- **Грудень** 1932 року – примусово вивезено із колгоспів усі фонди, у томі числі і насіннєві.

То був страшний навмисний голод.

І душу міцно зав'язали.

Такого ще земля не знала.

-Блокада мешканців окремих територій та всієї України.

Закрили Україні очі.

**Учениця.** Великий голод 1932-1933 років в Україні забрав життя від 7 до 10 мільйонів невинних людей.

**Учні переглядають відео про пекучу правду з життя українського народу.**

23 листопада вся країна вшановує пам'ять жертв Голодомору. В цей день ми засвіtimo свічки і поставимо на підвіконня так, щоб їх було видно знадвору. Ці вогники символізуватимуть нашу скорботу і пам'ять про мільйони загублених життів. Серед них були такі діти, як і ви. Ці вогники зігріють душі загиблих. Болить і досі незагоєна рана втрат, надто турбує нас запалена від спогадів пам'ять тих, що залишилися в живих. Україна і досі змиває кров невинних жертв. Дуже багато лиха довелося витерпіти нашому народові. І нам треба сьогодні так жити, щоб смерть наших людей була виправдана щасливою і вільною долею нашого народу в незалежній державі.

Ми повинні знати правду минулого не заради простої людської цікавості, а заради щасливого майбутнього. В День пам'яті жертв Голодомору, ми прийдемо до пам'ятного знака схиливши голови та запаливши свічу, цим самим засвідчивши, що мільйони закатованих дочок і синів України живуть і житимуть у нашій пам'яті.

